

„Szóljanak...”

Megérkezett a tréler.

Molnárék most kezdik az emeletet. A darus a kocsi fölé áll, ráfog az elemre, megemeli, egy szobafal (öt méter hosszú, kettő hatvan magas) egy fogás, helyére emeli, rá a csavarra. A szerelők a távolságmérővel bemérlik a falat, a kikötőrudakkal kifeszítik, lefüggözik, s a daru a falat magára hagyja, elengedi. Jönnek a betonozók, majd a hegesztők, akik tökéletesen fixálják a szobafalat. Molnár József szocialista brigádjában, tizenhatan vannak. A darust és az irányító brigáderost kivéve, párban dolgoznak, szerelnek, reggel hattól délután kettőig, minden műszakban egy szintet, köznyelven: egy emeletet. Az épület, melyet most Újszegeden szerelnek, hosszában harmincnyolc méter, ha elkészül, minden emeleten hat család lakik majd benne. A brigádvezető és a darus most éppen nem ér rá beszélgetni. A tréler siet, nem várhat, gyorsan fordulni kell; a házigyár adja az elemeket, mindennap tizenkét és fél lakást, és azt mindennap össze is kell szerelni.

TANULNI, TANÍTANI

A többiek is csak „fogás” közben társalognak velem.

— Minden hónapban össze kell hoznunk a hatvan lakást — mondja Bajtai Mihály bácsi, aki most kezdte a DELEP-nél a tizennyolcadik évet, s mint mester, nem röstelli, hogy minden évben „újra tanulja” a szakmát, mert annyi az újdonság benne. Ha a szalag, a két testvérbrigád, harminckett ember, minden hónapban össze hozza a hatvan darab lakást, akkor mindenki túl lép a havi háromezretre. Annak pedig, mindegyiknek! — meg kell lenni. A lakásnak is, meg a pénznek is. Télen is meg nyáron is, bármilyen hideg legyen: ők szerelnek. A szünet náluk már ismeretlen. Azt mondja Dobó József, aki az ősszel az ipari cserélte fel a földdel:

— Amikor fáznak, ott a melegedő, de eddig szerencsénk is volt, elég volt, amit a munka melegített. Mert, bármennyire is a gépek segítik, könnyítik a munkát, azért melegítenek ám ezek az elemek, ugyanis minden nyolc órában harmincötöt emelnek. Az pedig harmincöt darab szobafalat jelent, enniből áll össze egy emelet. Minden nyolcórás műszakban egy-egy emelet, amióta alkalmazták a házigyári elemeket. S a munkások azóta állandóan újakat meg újakat tanulnak. És tanítanak. Mert, aki negyedszázada itt dolgozik, többet tud, mint az „ötévesek”, aki pedig a múlt évben lépett „az öregek közé”, még kevesebbet ismer a modern

házépítés rejtjelmeiből. És a fiatalokat tanítani kell.

Daróczy László:

— Így diktálja a becsület.

A KÖZÖSSÉG EREJE

— S hogy ez így is van, azt a fiatalok igazolják. Meg azt is, hogy ebben a brigádban nem beszélnek, hanem cselekszenek. A múlt évben például az egyik brigádtag épített, Sándorfalván. Nem kért ő semmit, csak éppen említette, hogy házat épít. Tizenötven mentek ki Sándorfalvára, és négy nap alatt befejezték az építkezést.

— Megyünk mi, csak szóljanak — mondja a csendes Csala Antal, ahogy a komák nevezik: a főhegesztő. Én pedig, bírálát helyett csak éppen súgni akarok, hogy — ha már szocialista a brigád-szellem, akkor többet is tehetnének. Itt van ugyanis a Gémes Pali, alig húszéves, és a kora ősszel jött haza az NDK-ból, ahol többedmagával járt, tanulmányúton. Tanulmányozták: hogyan termel a drezdai házigyár, és hogyan építenek a német kollegák. S ami újat látott, nekem elmondta:

— A fődémvasalást ők a házigyárban oldják meg: a fődémet eleve együtt gyártják a vasalással, s úgy építik be. Mi pedig külön, itt az építkezésen hordjuk fel a szintekre, s úgy vasaljuk a fődémeket. Ez pedig így bizonyultabb, időt vesz el tőlünk, cipekedni kell, és drága.

— Tehát nemcsak látott, hanem gondolkodik is. És elmondta-e valakinek?

— Csak maga kérdezte... Pali kiment, látott — és nem győzött. Mert a tapasztalatcsere idején végzett munkájáért a drezdai vezetőktől kitüntetés is kapott, amire büszke lehet, s erről sem tud senki. És elmondhatta volna: mit látott még az ottani építkezésen? Például?

— Mi jóval gyorsabban építünk, mint a németek. És az ő munkájuk sem precízebb, mint a miénk. Mi harmincketten egy szintet felhúznak két műszakban, ők egy hétnél tovább ugyan csak harmincketten egy emeletet.

EZER ÚJ LAKÁS

minden „delépes” kollega büszke lehetne. De hát, eddig a jó hír sem jutott el hozzájuk. Pedig az ilyen híreket örömmel meghallgatjuk. Ugyanúgy, mint a hazait: az Odessa-lakótelepen például — tudják-e vajon? — a múlt év nyár végén ütötték le az elavult lágagyárakat, területét elsimították és augusztus végén elkezdték az

Odessa második felét, ahol újabb ezer lakást építenek. Molnárék akkor felvonultak és az új esztendő köszöntésére ötszázöt lakást fel is húztak. Kilencvenet át is adtak, ezekbe ma már be is költözhetnek. A többi „átvették” a szakiparosok, és ahogy a Molnár-brigád megítéli: tavasszal vagy a kor nyáron azokat is átadják, mind a négyszázat. Ha pedig a házigyár továbbra is folyamatosan küldi a lakásokat, Molnárék az év végére az itt dolgozó kollegákkal együtt, az egész Odesszát felépítik. Összesen ezer lakást.

A trélernek pedig jönnek...

Balogh György

Szakmai segítségadás Százötven szakmunkás a népi ellenőrzésben

Szakmai segítségadás Százötven szakmunkás a népi ellenőrzésben

Néhány hónappal ezelőtt a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság megkereste a nagyobb ipari és mezőgazdasági üzemeket azzal a kéréssel, hogy delegáljanak szakmunkásokat népi ellenőri posztra. Az elképzelés találkozott a megyei pártbizottság egyetértésével, s az üzemek pártbizottságai is támogatták. Az eredmény nem maradt el: hetven pártbizottság szívesen vállalták a népi ellenőri szerepet.

— Az első megbeszélésre, a közösségi tulajdon védelmével összefüggő népi ellenőri feladatokról ismertető tanácskozásra tegnap, szerdán délelőtt Szegeden, a megyei pártbizottság tanácskabinetjében került sor. A megbeszélésen részt vett Szabó Sándor, a megyei pártbizottság titkára, dr. Bozó Sándor, a megyei tanács vb-titkára is. Dr. Kardos Jánosnak, a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tagjának megnyitóját követően

Lázs Lajos, a megyei NEB elnöke adott átfogó képet a 150 új népi ellenőri váro feladatokról, az őket megillető jogokról és kötelezettségeikről. Ismertette a megyei NEB 1974-es munkatervét is. A közeljövőben vizsgálják majd a rögzített áras gyermekruházati cikkekben való ellátást. E témakörben azok munkájára számít a NEB elsősorban, akik szakmai képzettségükkel fogva nagy segítséget tudnak nyújtani.

A százötven új népi ellenőr szakmailag is hathatós segítséget adhat a jövőben egy-egy témakör elemzésékor. 26 szakalékuk érettségizett — vagy az ennek megfelelő technikai végzettség birtokában van — 16 szakalékuk lakatos, illetve textilipari szakmunkás, 11 szakalékban pedig a motor-, gép- és autószerelők is képviseltetik magukat. Természetesen más szakmák művelői is megtalálhatók százötvenük között, csak képviselői arányuk kisebb.

Bútorgyártás

A lakásépítés nagyszabású programjához igazodva, a hazai bútorgyártás évenként 10—12 százalékkal növeli termelését, s előreláthatólag ezt az ütemet tartja az idén is. Az előzetes számítások szerint 1974-ben 8 milliárd forint értékű bútort készítenek, szemben a múltévi 7,2—7,3 milliárd forintot érő termeléssel. Ez erőteljes fejlődést jelent, mivel az ipar ötéves terve eredetileg csak 1975 végére számolt 7,5 milliárdos termelési értékkel.

Feladatok keresztüzében

Egy pártcsoport vezetőjével beszélgettünk. S ezúttal nem arról, amiről a legtöbb szó esik mostanában: hogyan mozgósítja, aktivizálja a csoportjába tartozó kommunistákat. Homlokegyenest ellenkező dologról volt szó: arról, hogy három-négy olyan elvtárs is van ebben a kis közösségben, aki túl sokat vállal magára, s már-már félni lehet, hogy beleroppan a túlerhelésbe.

— De mit tegyek velük? Hogyan segítsék? Kicsit idősebbek is az átlagnál, igazán rájuk férne egy kis pihenés, valami könnyítés. Am, úgy se akarok járni, mint a párttitkár, akire kifejezetten megharagudott az egyik ilyen agilis elvtárs: hogy miért akarják őt öllelenni, amit szíve szerint vállalt és csinál? Mondják meg nyíltan, ha úgy látják, nem végzi megfelelően a feladatát. Tud ő még „rátenni egy lapátot”, akkor is, ha elmúlt húszesztendő! — mondogatta.

Funkcióbiztosítás — így, ezzel a kifejezéssel is aposztrófálják a fenti jelentést. Nem valami szerencsés szóösszetétel: a halmozás ugyanis a saját gazdagságra, valamire az öszszegyűjtésére utal. Itt pedig az ellenkezőjéről van szó, az elment elvtársak sokkal inkább adnak, mint kapnak, másokat gazdagítanak tudással, tapasztalattal, jószóval és intőkedéssel. Még azon az áron is, hogy erejük szinte a végsőkig fe-

szítik, idegeiket szaggatják, valósággal égetik magukat a sok feladat keresztüzében. Miért vállalt el legutóbb egy újabb feladatot? — kérdeztem egy ilyen csupa-szív, csupalendület ember-től. Így válaszolt: Az én boldogult tanítómesterem mindig azt mondogatta, nincs olyan szénásszekér, amelyikre még egy szál széna ne férne föl. Így vagyok ezzel én is, nincs szívem azt a szalát visszaadni, mikor kínálják. Hadd haladjon az a szekér, amíg a csikók bírják — és a térdére csapott kedélyesen. Megkockáztattam, hogy a hasonlat minden szépsége mellett is séntit; ő ugyanis sokkal értékesebb és — a felelősségtől — sokkal súlyosabb rákönytyt vállalt — immár sokadszor.

Az ilyen lobogó aktivitást nemcsak tisztelnünk kell, hanem féltő gondnal vigyázni, őrizni is. Hogy megmaradjon sokáig. Ez is fontos része a sokáig káderpolitikanak. Nevezhetnénk talán az emberek energijával való humánus gazdálkodásnak ezt a fontos részt. De nem is az elnevezés a lényeg, hanem a figyelem, a törődés, a lehető legegyszerűsebb, legcélszerűbb munkamegosztás. A bevezetőben említettek is mintha attól tartottak volna: idő előtt „nyugdíjazni” akarják rátermetőségüket, aktivitásukat, magy szívet. Holott éppen az volt a cél; minél tovább, minél több éven át legyenek még élharcosai a párt eszméinek, minél többet bírjon az a „százhuszat verő”, húszéves szív.

Mert néha kell egy kis fellélegzés, kevéske pihenés a hasznalódó szervezetnek, idegrendszernek — egy-egy szusszanásnyi szabad idő. S jó és célszerű, ha erre nagyon okosan, tapintatosan, szeretettel rábeszéljük a magokkal mit sem törődőket is, a velük egy közösségben élők. Lehetőleg persze úgy, hogy tustént át is vállalnak feladataiból, meg is oldják a „na és akkor ki csinálja meg?” kérdést. MEGHOZZÁ A DERÉK kommunista számára is megnyugtatóan, úgy, hogy bizonyos lehessen benne: alkalmas, méltó utóda lesz.

Természetesen nem egyikét, vagy akár három, esetleg egymáshoz kapcsolódó társadalmi munka, mozgalmi feladat elvégzését tartjuk soknak. Bár az egyéniség, alkant, sőt családi elfoglaltság szerint is változik, a „sok” igen relatív ezen a téren. Az például kifejezetten szerencsés, ha egy üzem- és munkaszervezési csoportvezető, akinek nagy áttekintése van a legfontosabb szervezési, gazdálkodási kérdésekről, vállalja a pártalap-szervezetben a gazdaságpolitikai felelős tisztséget is, esetleg emellett részt vesz a pártoktatásban, mondjuk a gazdaságpolitikai tanfolyam előadójaként. Ezek a kapcsolódó részek valahogy vonzzák is az embert — vallják a párttagok. Ha már egyiket csinálja, s ő a legal-kalmasabb a másik elvégzésére, belátja vagy belátatják vele, hogy ez a munka reá vár. Más: egy szocialista brigád vezetője, aki szak-szervezési nőfelelős is, a Vörskeresztben is ellátja a családvédelmi felelős tennivalóit. Ezt is összekötő szá-lak indokolják, bár gyakorló anyaként bizony nagyon sok

fáradtságába kerül így is. De még mindig mi ez ahhoz képest, amit egy brigádvezető társra vállal a vetni! Ő ugyan is — már túl a negyvenes éveken — műhelytitkár, szakszervezeti tanács-tag, pártvezetőségi tag és népi ülnök is, nem számítva néhány „nem ilyen nehéz” egyéb funkcióját. Nem vitás, hogy mindez a legönzetlenebb buzgóságot tükrözi. De nagyon is helyénvaló volt pártcsoportbeli társainak véleménynyilvánítása: mi lennénk önzők, ha nem könnyítenénk valamit ezen a sok-sok munkán. A kollektívának is be kell látnia: ha egy adott funkcióra egy valaki kínálkozik is legalkalmasabbnak, a fiatalok közt is vannak alkalmas, rátermett elvtársak, akikkel számolni lehet és kell a jövő érdekében. S ha már bizonyított, a mozgalmi munkában, nem kell takarékoskodni a bizalommal egy-egy jelölés, választás alkalmából. Erre egyébként mind több példát láthattunk az elmúlt esztendőben is.

Az újjak, az agilis, lelkes utódok felsorakoztatása, kinnevelése ezért igen fontos törekvés. És csak a mozgalmi munka végzése közben fejlődnek ki azok a jó tulajdonságok, érnek meg azok a képességek, amelyekre a további pártmegbízások teljesítéséhez szükség van. Rendkívül fontos előrehaladó mozgásról van szó ebben az esetben.

Kellően megbecsüljük-e mi ezeknek a lelkes embereknek a tevékenységét? Elégé vigyázunk-e egészségükre, igyekszünk-e jól szá-farkodni a bennük rejülő egyéni, erkölcsi, politikai értékekkel? Ilyen önvizsgálat-ra is következetesen szükség van minden közösségben.

Valaki azt mondta nemrégiben: bizony, egyesek „szocialista baleknek” nevezik azt, aki, úgymond, lelkesedik. Aki a szakmai teendők ellátásán messze túl is talál magának feladatokat, és belső parancsra kötelezőnek is érzi ezek megoldását. Nagyon jó, ha a megbecsülés jeleivel megmutatjuk e tettek közösségi értékét; például jó volt hallani a beszámoló taggyűlések során a név szerinti dicséreteket, az érdemek felsorolását.

Tartozunk az igazságnak azzal: a legtöbb helyen még nem tartanak az igazságos munkamegosztás magas fokán. „Egyeseknek sok a feladatuk, a többi meg nyugodtan mosolyog azokon, akik lelkesebbek” — mondják egy taggyűlésen. Ilyen is van, s ezt nem tagadni kell, hanem változtatni rajta.

„Szívré veszi terhünk, gondunk; vállalra venni nem bolond” — írta József Attila a szemlélődő polgárról. Az ilyen magatartás nem lehet honos párttagok között: az ész, a szív és a váll; az érzelm, az érzellem és a cselekvés egységét várja a munkaszosztály az élcspattól. Az, hogy mikor a kötelességek teljesítését kérték számon, egynéhányan csak a kifogásokat sorolták, mutatja a másik végletet. S ez már a személyre szóló pártmegbízások, a végzett munkáról való beszámolás fontosságát jelzi. Aktív pártvezetőség és cselekvő, agilis tagság — ez az egység a jó alapszervezési munka alapfeltétele, sikerének titka.

Simai Mihály